

ombudsman

veřejný ochránce práv

Vaše značka MSMT-25/2025-137
Sp. zn. 41/2024/NZ/MT
Č. j. KVOP-7760/2026
Datum 16. února 2026

Vážený pan
Mgr. Jan Mareš, MBA
vrchní ředitel sekce vzdělávání a mládeže
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Karmelitská 529/5
118 12 Praha 1

Vážený pane vrchní řediteli,

obracím se na Vás v souvislosti s procesem transformace dětských domovů zřizovaných Moravskoslezským krajem.

Z titulu národního preventivního mechanismu¹ jsem začátkem loňského roku provedl systematickou návštěvu v dětském domově spadajícím pod Střední školu, Dětský domov a Školní jídelnu Velké Heraltice, příspěvkovou organizaci.²

Po návštěvě jsem vydal zprávu s opatřeními ke zlepšení naplňování práv umístěných dětí. Většina z opatření byla adresována řediteli domova. Dvě opatření, která přesahovala jeho kompetence, byla určena přímo zřizovateli, kterým je Moravskoslezský kraj. Opatření cílila na vytvoření transformačního plánu a přesunutí dětského domova do vhodnějších prostor.

V souvislosti s možným plněním transformačních opatření však zřizovatel poukazoval na řadu systémových problémů týkajících se péče o děti v dětských domovech (financování, nutné změny legislativního rámce apod.). Za účelem nalezení vhodného řešení pro DD Velké Heraltice i pro diskuzi nad transformací dětských zařízení jsem svolal schůzku s Moravskoslezským krajem, která se uskutečnila dne 7. ledna 2026. Za MŠMT se jí účastnil Mgr. Bc. Štěpán Jílka, zmocněnec pro ústavní a ochrannou výchovu.

V rámci diskuse zazněla řada podnětů, které mohou podle Moravskoslezského kraje podpořit proces transformace. Níže uvádím jejich přehled s prosbou o konkrétní informace, které od Vás v souvislosti s danými tématy žádám:

-
- 1 Ochránce provádí tzv. systematické návštěvy míst, kde se nacházejí nebo mohou nacházet osoby omezené na svobodě veřejnou mocí nebo v důsledku závislosti na poskytované péči. Cílem návštěv je posílit ochranu těchto osob před mučením, krutým, nelidským, ponižujícím zacházením nebo trestáním a jiným špatným zacházením. Výstupy z činnosti národního preventivního mechanismu jsou dostupné na <https://www.ochrance.cz/pusobnost/dohled-nad-omezovanim-osobni-svobody> a v databázi stanovisek ochránce <https://eso.ochrance.cz/>.
 - 2 Návštěva proběhla ve dnech 28. a 29. ledna 2025.

Veřejný ochránce práv, Údolní 39, 602 00 Brno

www.ochrance.cz | podatelna@ochrance.cz | (+420) 542 542 888 – infolinka každý pracovní den 8:00–16:00 hodin

- **Úprava dotačních podmínek na podporu transformace**

Moravskoslezský kraj uvádí, že současné dotační podmínky, zejména pokud jde o velikost a umístění nemovitostí, často neodpovídají principům transformace a reálným možnostem v území. Navrhuje jejich revizi tak, aby skutečně podporovaly vznik menších, komunitně ukotvených zařízení.

Zmocněnec MŠMT na schůzce uvedl, že ministerstvo jedná s Ministerstvem pro místní rozvoj o úpravě dotačních podmínek tak, aby byly dotace přístupnější. Proším o sdělení, jakým způsobem budou dotační podmínky upraveny ohledně velikosti a umístění nemovitostí.

- **Potřeba přeměny jednoho z dětských domovů na dětský domov se školou**

Aby bylo možné adekvátně reagovat na rostoucí potřeby dětí s komplexními výchovnými a vzdělávacími obtížemi, považuje Moravskoslezský kraj za nutné navýšit kapacity dětských domovů se školou, výchovných ústavů, diagnostických ústavů a dalších odborných zařízení. Pro začátek navrhuje přeměnit jeden z dětských domovů na dětský domov se školou. Tato změna není bez zapojení ministerstva možná.

Žádám proto o vyjádření, zda tuto změnu považujete za přínosnou a jakými kroky ji můžete podpořit.

- **Zvýšení normativů pro transformované rodinné skupiny**

Stávající výše normativů neodpovídá podle Moravskoslezského kraje reálným nárokům kladeným na provoz transformovaných rodinných skupin. Bez jejich navýšení podle něj není možné zajistit potřebnou kvalitu péče, stabilitu personálu ani dlouhodobou udržitelnost transformace.

V této souvislosti Vás prosím o sdělení, zda a případně v jakém časovém horizontu je plánováno zvýšení normativů pro rodinné skupiny. Zároveň prosím o informaci, zda ministerstvo řešilo výši normativu také s jinými kraji či zda má ministerstvo jiné informace značící, že je výše normativu jednou z překážek transformace.

- **Vyjasnění odpovědnosti za personální a odborné zabezpečení transformovaných zařízení**

V praxi podle Moravskoslezského kraje přetrvává nejasnost ohledně odpovědnosti za personální obsazení a odborné zajištění transformovaných zařízení. Považuje za klíčové tyto kompetence jednoznačně vymezit, a to jak na úrovni zřizovatele, tak na úrovni jednotlivých resortů.

Prosím o vyjádření, zda ministerstvo toto samo vnímá jako problém, případně zda má tuto informaci od jiných krajů. Můžete též vyložit, jaké ministerstvo plánuje kroky směrem k vyřešení tohoto problému?

▪ **Úprava legislativního rámce**

Moravskoslezský kraj dále vyjádřil potřebu zmenšit kapacity rodinných skupin, zohlednit odlišné potřeby dětí, možnosti existence zařízení s léčebným či režimovým charakterem atd.

Zmocněnec MŠMT na schůzce uvedl, že ministerstvo chystá změny právní úpravy náhradní rodinné péče. Prosím o informaci, jaké má chystaná právní úprava přinést v uvedených oblastech změny a v jaké fázi legislativního procesu se nachází. Zároveň prosím o sdělení, zda má ministerstvo informaci o legislativě jako překážce transformace také od ostatních krajů.

▪ **Řešení nedostatku odborného personálu**

Moravskoslezský kraj také poukázal na nedostatek vychovatelů a odborníků (etopedů, psychologů atd.), nemožnost zaměstnávat zdravotnický personál a další personální problémy spojené s transformováním dětských domovů.

V této souvislosti žádám o informaci, zda se s vyjádřením obdobné překážky transformace setkáváte také u jiných krajů. Zároveň také prosím o přehled, zda a jaké aktivity směrem k zajištění odborného personálu pro ústavní výchovu ministerstvo realizuje.

Prosím Vás o zaslání požadovaných informací a vyjádření k tématům ve **lhůtě 30 dnů** od doručení tohoto dopisu. Věřím, že pomohou k odbourání překážek bránících transformaci (nejen) v Moravskoslezském kraji a především zlepšení životních podmínek dětí žijících v ústavní péči.

Děkuji Vám za spolupráci a jsem s pozdravem

JUDr. Vít Alexander Schorm
Zástupce veřejného ochránce práv
(podepsáno elektronicky)